

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena na
teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-PT
Datum: 31. avgust 2009.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija Iain Bonomy, predsjedavajući
sudija Christoph Flügge
sudija Michèle Picard

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 31. avgusta 2009.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA PRAVNO SREDSTVO ZBOG
KRŠENJA PRAVA U VEZI S HAPŠENJEM**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu za pravno sredstvo zbog kršenja prava u vezi s hapšenjem" (dalje u tekstu: Zahtjev) koji je optuženi podnio 4. augusta 2009. i ovim donosi odluku u vezi s tim.

1. Optuženi u Zahtjevu "traži da se utvrdi da su, u vezi sa hapšenjem 18. jula 2009., njegova prava prekršena ", kao i "odgovarajuće pravno sredstvo na kraju ovog postupka", koje bi se sastojalo bilo od finansijske kompenzacije u slučaju donošenja oslobađajuće presude, bilo od smanjenja kazne u slučaju donošenja osuđujuće presude. On takođe poziva na održavanje rasprave s izvođenjem dokaza, ukoliko to bude potrebno.¹

2. Optuženi tvrdi da su srpske vlasti lažno objavile da je on uhapšen 21. jula 2009., dok je on zapravo bio uhapšen 18. jula. On je zatim 22. jula izveden pred domaćeg sudiju. Shodno tome, bio je držan "u izolaciji" četiri dana, bez izvođenja pred pravosudni organ, što je u suprotnosti s njegovim pravom na slobodu i bezbjednost.² U prilog svojoj tvrdnji, optuženi se poziva na Zakonik o krivičnom postupku Srbije i tvrdi da njegovo hapšenje nije bilo u skladu s procedurom koja je u njemu propisana.³ Optuženi dalje tvrdi da je propust da ga obavijeste o razlozima za hapšenje, u okolnostima u kojima je Optužnica koju je protiv njega podigao Međunarodni sud bila dostupna srpskim vlastima od 1995. godine, predstavlja povredu ne samo krivičnog postupka Srbije nego i kršenje međunarodnog prava o ljudskim pravima sadržanog u Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima i Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima. Pored toga, to hapšenje je bilo u suprotnosti s pravnim okvirom Međunarodnog suda, koji je propisan u pravilima 55(E) i (F) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik).⁴ U vezi s tvrdnjom da je izveden pred sudiju petog dana nakon hapšenja, optuženi ističe da je i to bilo u suprotnosti s relevantnim međunarodnim pravom o ljudskim pravima.⁵ Što se tiče zahtjeva za pravno sredstvo, optuženi upućuje na više odluka koje je donio Međunarodni krivični sud za Ruandu (dalje u tekstu: MKSR), kojima potkrepljuje tvrdnju da mu je to pravno sredstvo dostupno zbog toga što je do kršenja

---

¹ Zahtjev, par. 1, 45.

² Zahtjev, par. 4-6.

³ Zahtjev, par. 7-11.

⁴ Zahtjev, par. 13-21.

⁵ Zahtjev, par. 22-25.

njegovih prava došlo tokom izvršenja naloga za hapšenje koji je izdao Međunarodni sud, nezavisno od toga da li se ona mogu pripisati organima Međunarodnog suda.⁶

3. U "Odgovoru tužioca na Karadžićev 'Zahtjev za pravno sredstvo zbog kršenja prava u vezi s hapšenjem'", dostavljenom 18. avgusta 2009. (dalje u tekstu: *Odgovor*), Tužilaštvo (dalje u tekstu: *tužilac*) tvrdi da Zahtjev treba odbiti zbog toga što (i) Međunarodni sud nema nikakvu obavezu da odobri optuženom pravno sredstvo, izuzev ako se navodno kršenje njegovih prava može pripisati Međunarodnom sudu; (ii) optuženi se u Zahtjevu nije osvrnuo na pitanje pripisivanja; i (iii) optuženi ne pruža nikakvu činjeničnu potkrepu za svoje tvrdnje o nezakonitom hapšenju. Tužilac takođe tvrdi da nema nikakvog opravdanja za održavanje rasprave s izvođenjem dokaza u ovoj fazi, budući da traženo pravno sredstvo zavisi od ishoda postupka protiv optuženog, kao i da se o prihvatanju dokaza vezanim za okolnosti hapšenja optuženog može raspravljati tokom suđenja.⁷ Kada je riječ o tački (i) gore, tužilac primjećuje da optuženi pogrešno navodi mjerodavno pravo, budući da nijedan od predmeta koje on pominje u Zahtjevu ne potkrepljuje njegov stav i zapravo pokazuje da, ukoliko se traži da Međunarodni sud odobri pravno sredstvo, čak i ukoliko je to pravno sredstvo čisto deklaratorne naravi, kršenja moraju biti pripisana Međunarodnom sudu.⁸ Tužilac dalje primjećuje da je Međunarodni sud, prije hapšenja optuženog, izdao više naloga za njegovo hapšenje koji su bili u skladu s odredbama pravila 55 Pravilnika, koje obavezuju svaku državu koja optuženog liši slobode da ga obavijesti o njegovim pravima i optužnici protiv njega.⁹ Shodno tome, uslov da se kršenja mogu pripisati Međunarodnom sudu ne lišava optuženog njegovog prava na djelotvorno pravno sredstvo budući da pravno sredstvo za ta navodna kršenja može zatražiti u Srbiji.¹⁰

4. Dana 24. avgusta 2009., nakon što mu je dato odobrenje za to,¹¹ optuženi je dostavio "Repliku: Zahtjev za pravno sredstvo zbog kršenja prava u vezi s hapšenjem" (dalje u tekstu: *Replika*). Optuženi u Repliki osporava tvrdnju tužioca da Pretresno vijeće ne može odobriti pravno sredstvo optuženom čija prava nisu prekršena od strane samog Međunarodnog suda. On takođe upućuje na raniju odluku ovog Vijeća u vezi s navodnim Sporazumom sa Holbrookeom (dalje u tekstu: *Odluka u vezi s Holbrookeom*) u kojoj je, kako tvrdi, Vijeće

⁶ Zahtjevi, par. 26–24.

⁷ *Odgovor*, par. 1, 10–11.

⁸ *Odgovor*, par. 2–6, 8.

⁹ *Odgovor*, par. 7.

¹⁰ *Odgovor*, par. 9.

potvrdilo da pravno sredstvo, koje nije odgoda postupka, može biti odobreno čak i u slučajevima u kojima organi Međunarodnog suda nisu učestvovali u kršenjima prava optuženog.¹²

5. Ne upuštajući se u detaljnu analizu gorenavedenih argumenata strana u postupku, Vijeće podsjeća da pravno sredstvo koje traži optuženi zavisi od ishoda suđenja i treba da stupi na snagu poslije donošenja presude u ovom predmetu. Vijeće je, prema tome, mišljenja da bi bilo preuranjeno dodijeliti kompenzaciju optuženom u ovom trenutku, budući da bi tu odluku moralo donijeti pod pretpostavkom da će mu biti izrečena oslobađajuća presuda. Isto važi i za njegov zahtjev za smanjenje eventualne kazne u slučaju izricanja osuđujuće presude. Pored toga, kada je riječ o smanjenju kazne, optuženi će kao i uvijek moći iznijeti argumente relevantne za odmjerenje kazne pri kraju suđenja. Shodno tome, Vijeće smatra da je Zahtjev preuranjen i da bi o argumentima sadržanim u njemu trebalo raspravljati tokom suđenja, odnosno, bolje rečeno, pri kraju suđenja.¹³ To takođe znači da održavanje rasprave s izvođenjem dokaza o ovom pitanju u ovoj fazi postupka nije potrebno.

6. Iako je mišljenja da Zahtjev može biti odbačen samo na osnovu prethodnog paragrafa, Vijeće takođe ističe svoj stav da ima istine u tvrdnji tužioca da optuženi, prije nego što dobije traženo pravno sredstvo, mora biti u stanju da kršenje svojih prava pripiše jednom od organa Međunarodnog suda ili da pokaže da barem dio odgovornosti za to kršenje počiva na Međunarodnom sudu. Međunarodni sud nema izvršni organ, kao što su vlastite policijske snage, koji bi mogao vršiti hapšenja osoba protiv kojih je podignuta i potvrđena optužnica od strane organa Međunarodnog suda. Shodno tome, on se u cilju hapšenja i dovođenja tih osoba mora oslanjati na međunarodnu zajednicu.¹⁴ Pravilo 55, naslovljeno "Izvršavanje naloga za hapšenje", predviđa obaveze Međunarodnog suda i njegovih organa u izdavanju i izvršavanju

¹¹ Statusna konferencija, T. 413 (20. avgust 2009.)

¹² Replika, par. 3–10. V. takođe Odluku po Zahtjevu optuženog u vezi sa Sporazumom s Holbrookeom, 8. juli 2009., par. 85.

¹³ Za sličan pristup opredijelio se MKSR u predmetu *Rwamakumba* u kom je pitanje kršenja prava Rwamakumbe dok se nalazio u pritvoru MKSR-a bilo razmatrano pošto je oslobođen krivice. V. *Rwamakumba protiv tužioca*, predmet br. ICTR-98-44-A, Odluka po (Žalbi na odbijanje Zahtjeva u vezi s nezakonitim hapšenjem i pritvaranjem), 11. juni 2001.; *Tužilac protiv Rwamakumbe*, predmet br. ICTR-98-44C-A, Odluka po žalbi na Odluku o odgovarajućem pravnom sredstvu, 13. septembar 2007. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Rwamakumba*), par. 17.

¹⁴ *Barayagwiza protiv tužioca*, predmet br. ICTR-97-19-AR72, Odluka, 3. novembar 1999., par. 42. V. takođe *Semanza protiv tužioca*, predmet br. ICTR-97-20-A, Odluka, 31. maj 2000., Izjava sudije Vohraha, par. 5–6.

naloga za hapšenje osoba optuženih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava.¹⁵ Međutim, kod većine pravnih izvora MKSR-a na koje se oslanja optuženi, iako se tiču kršenja prava sličnih onima navedenim u Zahtjevu, odluke su donesene u kontekstu pravila 40 i 40*bis*, koja se odnose na privremeno lišavanje slobode osumnjičenih, kao i njihovo dovođenje na Međunarodni sud/MKSR stavljanje u privremeni pritvor. Ti pravni izvori nisu direktno primjenjivi na slučajeve u kojima se nalog za hapšenje izdaje i izvršava na osnovu pravila 55, budući da se odnose na situacije u kojima su osumnjičene pritvarale razne države u skladu sa zahtjevima tužiloca na osnovu pravila 40, da bi zatim bili ostavljeni da mjesecima čame u tim državama, dok se tužilac pripremao da protiv njih podigne optužnicu. Takva situacija nastala je djelimično zbog toga što pravilo 40, za razliku od pravila 55, ne sadrži odredbe o obavezama tužioca prije i tokom hapšenja od strane neke države, praznina koju je na kraju popunilo Žalbeno vijeće u predmetu *Kajelijeli*, kada je obaveze tužioca na osnovu pravila 40 jednostavno svrstalo u isti red s obavezama predviđenim u pravilu 55.¹⁶ Najzad, treba primijetiti da je, u svim predmetima na koje se optuženi oslanja u prilog svom stavu da nikakvo pripisivanje odgovornosti Međunarodnom sudu nije potrebno da bi traženo pravno sredstvo bilo odobreno, osnovne diskusije i zaključci na kraju su se vrtjeli oko odgovornosti tužioca za kršenja, a ne oko odgovornosti državnih vlasti.¹⁷ Optuženi ničim ne sugerira da se kršenja koja on navodi mogu pripisati tužiocu zahvaljujući njegovom propustu da postupi u skladu s uslovima iz pravila 55 ili na bilo koji drugi način. Štaviše, tvrdnje optuženog se izgleda tiču načina na koji je Srbija postupila po nalogu za hapšenje. Ukoliko optuženi ima materijal koji dokazuje da je hapšenje izvršeno 18. jula 2008. i da se radnje srpskih vlasti mogu pripisati tužiocu ili bilo kom drugom organu Međunarodnog suda, on bi taj materijal trebao predočiti na suđenju.

¹⁵ Član 20(2) i pravilo 57 su jedine odredbe koje, po svemu sudeći, obuhvataju period poslije hapšenja optužene osobe od strane neke države, ali prije njegovog ili njenog dovođenja u sjedište Međunarodnog suda. Međutim, nijedna od njih ne predviđa bilo kakvu konkretnu obavezu, osim onih koje su predviđene u pravilu 55, ijednog organa Međunarodnog suda tokom tog perioda. Štaviše, na osnovu člana 29 Statuta i pravila 56 i 57 Pravilnika, na državi koja vrši hapšenje je da obezbijedi promptno postupanje po nalogu za hapšenje.

¹⁶ *Kajelijeli protiv tužioca*, predmet br. ICTR-98-44A-A, Drugostepena presuda, 23. maj 2005. (dalje u tekstu: Drugostepena presuda u predmetu *Kajelijeli*), par. 220–223.

¹⁷ V. npr. *Barayagwiza protiv tužioca*, predmet br. ICTR-97-19-AR72, Odluka (po zahtjevu tužioca za preispitivanje ili ponovno razmatranje), 31. mart 2000. (dalje u tekstu: preispitivanje u predmetu *Barayagwiza*), par. 74, gdje je Vijeće izričito navelo kršenja protiv Barayagwize u kontekstu propusta tužilaštva. V. takođe Odluku u predmetu *Rwamakumba*, par. 28, u kojoj se nije radilo o slučaju iz pravila 40 i u kojoj je Žalbeno vijeće, nakon dugotrajne diskusije, izrazilo mišljenje da se prava g. Rwamakube mogu pripisati Međunarodnom sudu i, stoga, zaključilo da finansijska kompenzacija predstavlja djelotvorno pravno sredstvo.

7. Najzad, Vijeće smatra primjerenim da razjasni zašto je odbacilo tumačenje optuženog vezano za Odluku u vezi s Holbrookeom. Vijeće je u toj Odluci, u kontekstu tvrdnje o povredi postupka, izrazilo mišljenje da bi, čak i u slučajevima mučenja ili drugog teškog maltretiranja nekog optuženog od treće strane koja nije povezana s Međunarodnim sudom, do odricanja od nadležnosti došlo samo u "izuzetnim okolnostima" i da bi druge mjere *kojima bi se obezbijedilo pravično suđenje* osobi koja je podvrgnuta takvom teškom maltretiranju mogle biti dovoljne.¹⁸ Argument optuženog da ova konstatacija Vijeća potkrepljuje njegov stav navodi na pogrešan zaključak. Vijeće se prilikom donošenja gorenavedenog zaključka bavilo pitanjem teškog maltretiranja, kao što je mučenje nekog optuženog od trećih strana, i ozbiljnim posljedicama koje bi mučenje moglo imati na pravo optuženog na pravično suđenje pred Međunarodnim sudom. Data situacija ne može se porediti sa tim scenarijem, budući da iz datih činjenica ne proističu nikakvi problemi vezani za pravo optuženog na pravično suđenje pred ovim Međunarodnim sudom.

8. Iz gorenavedenih razloga, to jest zbog toga što je Zahtjev preuranjen, Pretresno vijeće, na osnovu pravila 54 Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleski tekst mjerodavan.

/potpis na originalu/
sudija Iain Bonomy, predsjedavajući

Dana 31. avgusta 2009.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

---

¹⁸ V. Odluku u vezi s Holbrookeom, par. 85.